

Vesterbros Ungdomsgård

Bardagin um börnini

Tummas
í Dali
skrivar:

»Eg nokti at skriva slikt, eg veit er lygn,« sigur Bo Schiøler, sum saman við Connie Skovvart er drivandi megin aftanfyrir pláturnar »Vi lever på Vesterbro«, »Kattejammerrock«, »Hjerterblod« og »Kartoffelfolket«. Tað er Bo, sum ger meginpartin av sangunum.

»Vit læra nógv, gjøgnum sangirnar hjá Bo og Connie«, sigur Heidi, sum gjørdist limur í ungdomsfelagnum í byrjanini av -78. »Vit tjakast um allar sangirnar, finnast at teimum, siga hvat vit halda vera væleydnað og koma við leiðbeiningum.«

»Men eg meini, at eisini tey vaksnu kunnu læra nógv av tí, Bo Connie hava yrkt um okkum«, sigur Klaus, sum hevur verið limur í ungdomsfelagnum í fyra ár.

»Eg eri ógvuliga glaður yvir at vera her«, sigur Flemming. »Eg merki, at tað, vit fáast við, hevur týðning fyrri okkum, men eisini fyrri onnur, sum lurta eftir okkara plátum. Bo og Connie eru stak góð til at lýsa okkara tankar, kenslur og viðurskipti.«

Vit sita inni í einum bakgarði í býlinginum Vesterbro, nær við »Den Sorte Firkant« í Keypmannahavn. Tað er undir upptøkuni av plátuni »Kartoffelfolket«.

Börnini hoppa um band, telva og spæla bólt inni í garðinum. Nøkur sita við eitt borð og práta og drekka sodavatn, onkur hevur ein matpakka og situr og etur rugbreyð við speigpylsu. Eg seti meg hjá teimum.

Ein teirra spyr, um eg eri blaðmaðurin úr Føroyum, sum skuldi koma at »interviewa« tey? Eg játti og sigi teimum hvat fyrri eitt blað, tey væntandi koma í.

Tey presentera seguttan nakað hóvasták. Men hetta er nú heldur ikki fyrstu ferð, tey sita yvir fyrri einum, sum ætlar at skriva um tey.

»Eg eiti Klaus«, sigur ein, meðan hann koyrir seinasta bitan í munnin.

»Hatta er Flemming«, hann skumpar vinarliga undir hann fyrri líkasum at herða undir orðið »hatta«, »hasin er Peter, og handan eitur Heidi«.

»Nú kemur Bo«, sigur ein teirra, eg snúgví mær á, og vit heilsast.

»Ert tú longu komin, Heidi?« spyr Bo. »Tú skalt jú ikki mæta fyrr enn um tveir tímar.«

Hon smæðist, brosar.

Eitt vindeyga fer upp, og ein kvinna rópar við harðari rødd: »Peter! Flemming! Allan og Jette! tað er tykkara túrur nú! Skundið tykkum!«

Tað er Connie. Bo greiður frá, at tað er hon, sum leggur upptøkuna til rættis.

Peter og Flemming gera seg til at fara. »Vit koma aftur um eina løtu,« siga teir.

Bo greiður frá, hvussu alt byrjaði. Tað var í smáum. Sjalvur var hann ein miseydnadur lesandi, sum

hann segði. Hann er 32 ár. Hann hevði fingist við at skriva sjónleikir og at yrkja. Hann hevði m.a. arbeitt saman við »Komediadvog« eitt tíðarskeið. Allir sangirir eru partar úr sjónleikum, hann og Connie hava skrivað.

Connie, sum er 38 ár, er fyrrverandi blaðkvinna á »Ekstra Bladet«, men har var eyðvitað ikki nakað verandi stað.

Tey finga bæði arbeiddi á »Vesterbros Ungdomsgård« fyrri nøkrum árum síðan, sum eitt slag av lærarum fyrri teimum børnum og ungum, sum teknaðu seg til sjónleik og tónlist. Annars kunnu börnini teknast til svimjing, billard, borðtennis, keramik, o.m.a.

Tað byrjaði við sjónleikunum. Börnini og tey ungu høvdu fyrisvarir á skúlum og aðrastaðni í Keypmannahavn og vóru væl fagnað.

»Men tað var ikki fyrr enn börnini byrjaðu at tosa um sangstjörnur, m.a. í samband við ABBA-halloyði, og í tí sambandinum vistu eina marghátliga virðing fyrri teimum, sum stóðu aftanfyrri einahvørja mikrofón, at vit fóru at tosa um sjálvi at geva eina plátu út við okkara sangum, mestsum fyrri at avmystifisera tankarnar hjá børnunum um tær borgarligu stjörnur.

Ongin trúi tá, at tey sjálvi skuldu gerast stjörnur. Men tað eru tey helst nú, sigur Bo. »Gull- og silvrplátur hanga nú í hópatali inni í teirra fritíðarhølum, og plátuupplagini liggja um 200.000.«

Nú brýtur Klaus inn: »Nei, vit hava ongastjörnur her. Um tú spyr meg — hann vendur sær móti mær — um eg vil geva tær ein autograf, so fært tú ongan — ongin

fær autografer frá okkum. Vit hava ongastjörnur. Vit eru øll við. Øll onnur børn og ung, sum vit, kunnu eisini gerast stjörnur. Tað er onki serligt við okkum.«

Tað er skilligt. Tað er ikki tann einstaki í sær sjálvum, sum skal tilbiðjast, og sum hevur týðning. Upplýst verður ikki á plátunum, hvør syngur tann einstaka sangin; øll fáa ein møguleika at syngja. Tað er felagsskapurin, felagslívið og tað, tey syngja um, sum hevur týðning.

Bo nýðist inn aftur til upptøkurúmið. Aðrenn hann fer heldur hann fyrri, at tað eftir øllum at døma er eydnast teimum at avmystifisera tær borgarligu »stjörnur« — nei! tað er komið av sær sjálvum, nú börnini og tey ungu á Vesterbro sjálvi eru vorðin »stjörnur«.

Eg spyrji Heidi, hvussu henni dámar at vera limur í Vesterbros Ungdomsgård, og hvat hon hevur fingið burtúr.

»Tað er sum ein skúli«, sigur hon. »Vit tjakast um sjónleikirnar hjá Bo og Connie. Siga hvat vit halda vera gott og ringt, og siga, hvussu vit kundu hugsað okkum tað.«

Eg bað hana geva eitt dømi.

»Sum tá vit spældu sjónleikin og sangin um Annu Frank, sum var jødi og flýggjaði undan týskarunum undir 2. heimsbardaga. Tá tosaðu vit eisini um, hvat nazisma er. Bo og Connie greiða okkum eisini frá, hvat ymisk orð týða, sum orðið »partisan«, og tað at vera ateist, kristin og kommunistur. Eg haldi, at eg havi lært nógv av at luttaka.«

Men nú tit ganga so nógv uppi hetta, gongur tað so ikki út yvir skúlan?

»Nei, tað ger tað ikki«, sigur hon. »Eg geri í hvør-

fall meira við mitt heimaarbeiði nú, enn eg gjørdist limur. Tað er eisini treytin fyrri, at eg sleppi at vera limur. Um eg geri alt hitt, eg skal, so sleppi eg eisini at vera við í hesum felagsarbeiðinum, tá ið eg havi hug.«

Peter og Flemming koma aftur. Teir spyrja, hvat vit hava tosað um. Tá ið teir hava fingið tað at vita, sigur Flemming: »Akkurat sum við fremmandaarbeiddaraspurninginum, sum vit hava arbeitt við. Áður kendi eg onki til teir. Eg visti bert, at teir vóru myrkir og ikki danskarar. Nú skilji eg teir betri, haldi eg. Teir hava sínar vanar, mentan og soverðið, sum vit ikki kenna til, og sum vit ikki hava her. Teir munnu ikki altíð hava tað so gott í Danmark.«

— Fært tú nakað burtúr sangunum, tú syngur?

»Ja, tað geri eg,« sigur

hann eitt sindur álvarsamur. »Teir eru realistiskir. Tað er gerandisdagurin hjá okkum og okkara likum, Connie og Bo yrkja um.«

— Kanst tú siga nakað um, hvussu tað hevur ávirkað teg?

Hann hugsar seg um; sigur so hugsunarsamur: »Eg haldi, at eg eri meira opin yvir fyrri foreldrum mínum nú, enn eg var áður«, sigur hann eitt sindur óvissur. Og so leggur hann afturat: »Ella tey hava broytt seg yvir fyrri mær. Eg haldi, at tey eru eitt sindur errin yvir, at eg eri »stjørna«. Hann flennur glaður.

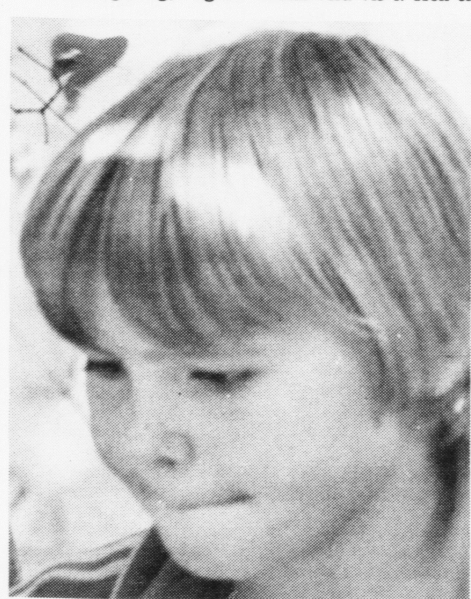
— Hvussu nógv eru tit um pláturnar?

»Vit eru nógv« siga tey. »Vit hava verið heilt uppi á 63.«

Ein genta kemur stundandi yvir móti okkum og spyr, um tey eru liðug við eina ávísu visu, sum hon skuldi vera við í. Hon er

Peter, 12 ár

Klaus, 13 ár